

**2022 жылғы 1 мамырдан 2023 жылғы 1 мамырға дейін кезеңдегі
«Елорда даму» ЖШС қызметіндегі сыбайлас жемқорлық
тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша
ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА**

Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңының 8-бабының «Мемлекеттік органдар, ұйымдар және квазимемлекеттік сектор субъектілері сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды жүзеге асырады, оның нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөнінде шаралар қабылдайды» 5-тармағына сәйкес, сондай-ақ, ҚР Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығымен бекітілген «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына» сәйкес «Елорда даму» ЖШС (бұдан әрі - Серіктестік) Бас директорының м.а. 2023 жылғы 10 желтоқсандағы № 21-вн бұйрығының негізінде жұмыс тобы сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізді (2022 жылғы 1 мамырдан 2023 жылғы 1 мамырға дейінгі кезеңге).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау бағыты:

- 1) қолданыстағы құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 3) персоналды басқаруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 4) Мүдделер қатығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 5) Мемлекеттік қызметтер көрсетуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 6) Рұқсат беру функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 7) Бақылау функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 8) Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 9) Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 10) Жасырын мемлекеттік қызметтерді анықтау.

1-міндет: Қолданыстағы құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

2-міндет. Ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Серіктестіктің қызметі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 23 қыркүйектегі № 736 қаулысымен бекітілген Тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасымен және «Инженерлік-көлік инфрақұрылымын қамтамасыз ете отырып, жинақы құрылыс және 2030 жылға дейінгі перспективамен 2023 жылға дейінгі игерудің бекітілген шекарасында тұрғын үйді кезең-кезеңмен бұзу жөніндегі бағдарламалар кешені (Реновация бағдарламасы)» қала құрылысы жобасын бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 30 мамырдағы № 510-987 қаулысымен реттеледі.

Осы нормативтік актілерде, сондай-ақ Серіктестіктің Жарғысында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Талдау барысында бөлімдер туралы ережелер, мамандардың лауазымдық нұсқаулықтары да зерделенді. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен ережелерді талдау нәтижелері бойынша анықталған жоқ.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚР Заңын қамтамасыз ету және сақтау мақсатында Серіктестікте 2022 жылғы 23 қарашадағы № 37 бұйрықпен Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша 2022 жылға арналған іс-шаралар жоспары (бұдан әрі - Жоспар) әзірленді және бекітілді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі іс-шаралар жоспарына сәйкес Серіктестік келесі жұмыстарды жүргізді:

1) Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты әзірленіп, бекітілді;

- Серіктестіктің барлық қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауы қамтамасыз етілді.

Серіктестік қызметкерлері ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында белгіленген талаптарды қатаң сақтауға міндеттенді.

2) Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық әзірленді және бекітілді.

- Серіктестіктің барлық қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулықпен таныстыру қамтамасыз етілді.

3) Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің мүдделер қақтығысын реттеу қағидалары әзірленіп, бекітілді.

Серіктестіктің барлық қызметкерлері жоғарыда аталған ережелерді адал сақтауға міндеттенетіндерін растады.

4) Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты әзірленіп, бекітілді.

Стандарттың мақсаты: сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыруға бағытталған ұсыныстар жүйесін белгілеу болып табылады.

5) Ай сайын аудитория форматында Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі заңнамасының ережелерін жария ете отырып, кеңестер өткізіледі. Оның қорытындысы бойынша Серіктестік қызметкерлері жиналысының хаттамасы жасалды.

Талданған кезеңде барлығы 14 жиналыс өткізілді.

«Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл» № 4 үлгілік базалық бағыттың жобасын орындау шеңберінде Серіктестіктің басшылығы мен қызметкерлеріне құқық қорғау органдарымен және лаңкестікке қарсы комиссиямен жұмыс жөніндегі бөлім ұсынған «Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл» бейнеролигі көрсетіліп, Серіктестіктің ресми сайтында орналастырылды.

Бұдан басқа, құқықтық негіздерді, соның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында белгіленген тыйым салу, шектеулер мен талаптар жүйесіне қатысты және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға бағытталған ұйымдастыру шараларын жетілдіру тұрақты негізде жүзеге асырылады.

1) квазимемлекеттік секторда сыбайлас жемқорлыққа қарсы кешенді дамыту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерде көрсетілген міндеттер уактылы орындалады.

2) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен азаматтық-құқықтық шарттар, мемлекеттік сатып алу туралы шарттар жасасу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама, іскерлік әдеп және парасаттылық нормаларының, адал бәсекелестік қағидаттарының қатаң сақталуы қамтамасыз етіледі.

Жоғарыда айтылғандардан басқа Серіктестікте Іскерлік этика кодексінің жобасы да әзірленді.

Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы № 112 бұйрығымен квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы Үлгілік ереже бекітілгенін атап өту қажет, осыған байланысты Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс туралы Ереженің жобасын әзірледі.

Серіктестіктің қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар анықталған жоқ.

2.1. Құқықтық нормалардың қайшылықтары мен бәсекелестігін анықтау.

Серіктестік өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша серіктестіктер туралы» ҚР Заңын, өзге де нормативтік құқықтық актілерді, Серіктестік Жарғысын басшылыққа алады.

Серіктестік Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 23 қыркүйектегі № 736 қаулысымен бекітілген Тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасына және «Инженерлік-көлік инфрақұрылымын қамтамасыз ете отырып, жинақы құрылыс және 2030 жылға дейінгі перспективамен 2023 жылға дейінгі игерудің бекітілген шекарасында тұрғын үйді кезең-кезеңмен бұзу жөніндегі бағдарламалар кешені (Реновация бағдарламасы)» қала құрылысы жобасын бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 30 мамырдағы № 510-987 қаулысына сәйкес қызметін жүзеге асыратын, мемлекет жүз пайыз қатысатын Астана қаласы әкімдігінің уәкілетті ұйымы болып табылады.

Серіктестіктің негізгі міндеттері:

- тұрғындарды авариялық тұрғын үйден көшіру үшін коммерциялық үй-жайлары мен паркингтері бар шағын габаритті тұрғын үй және жайлылығы I-IV сыныпты тұрғын үйді жобалау мен салуды жүзеге асыра отырып, авариялық (ескірген) тұрғын үй қорын жаңарту;

- Астана қаласында жобаны қайта инвестициялау мақсатында салынған тұрғын үй мен тұрғын емес үй-жайлардың үлесін нарықта сату;

- авариялық үй құрылыстарының меншік иелерін көшіру үшін Астана қаласының коммуналдық меншігіне салынған тұрғын үй мен тұрғын емес үй-жайлардың үлесін беруді қамтамасыз ету.

Талдаумен мынандай НҚА қамтылды: «Сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» ҚР Заңы, «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР Заңы, Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидалары, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласында инжинирингтік қызметтер көрсету қағидалары.

Серіктестікте мемлекеттік сатып алу «Мемлекеттік сатып алу туралы» 2015 жылғы 4 желтоқсандағы ҚР Заңының және «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы № 648 бұйрығына сәйкес жүргізіледі.

Әлеуетті өнім беруші ең төмен баға ұсынысы (баға ұсыныстарын сұрату негізінде) және сатып алынатын тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің талап етілетін функционалдық, техникалық, сапалық және пайдалану сипаттамалары бойынша айқындалады. Шарт сатып алынатын тауарлардың, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің төмен құнын ұсынған өнім берушінің баға ұсынысы бойынша жасалады. Жұмыстар мен қызметтерге жасалатын шарттар бойынша өнім берушіні таңдау критерийлері біліктілік пен жұмыс тәжірибесі болып табылады.

Біліктілік талаптарына сәйкес келмейтін жеткізушілерді таңдау фактілері болған жоқ.

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы электрондық түрде

жүзеге асырылады, бұл өнім берушімен қандай да бір байланысты болдырмайды.

Әлеуетті өнім берушілердің «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР Заңының 6-бабында белгіленген мемлекеттік сатып алуға қатысуға байланысты шектеулерді бұзу жағдайлары белгіленбеген.

Нормативтік база Серіктестіктің мердігер ұйымдармен шарттық міндеттемелердің орындалуына мониторинг жүргізу, құрылыс жұмыстарының кестесін орындау, құрылыс объектілерін пайдалануға қабылдау, пайдалануға берілген объектілерді пайдаланушы ұйымдарға қабылдау-беруді жүзеге асыру, объектілерді салуға жер учаскелерін беру, жобалау-сметалық құжаттаманы тиісті органдармен келісу, жобалау-іздеу жұмыстарының құнын есептеуді орындауға тапсырма әзірлеу, жобалау-сметалық құжаттаманы сараптау және құрылыс саласына байланысты басқа да функциялар бойынша қызметін регламенттейді.

Орындалған жұмыстарды қабылдау актілері сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласында инжинирингтік қызметтер көрсету қағидаларына сәйкес техникалық және авторлық қадағалау қызметтері жұмыстардың көлемі мен сапасын орындағанын растағаннан кейін расталады.

2015 жылғы 4 желтоқсандағы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңының негізінде мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу жүргізіледі, оның нәтижелері бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстарына электрондық шарттар жасалады.

«Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы № 648 Бұйрығының 424 және 426-1-тармақтарына сәйкес шарттың орындалуы туралы құжаттар, орындалған жұмыстардың актілері электрондық нысанда ресімделеді.

Орындалған жұмыс көлемі үшін мердігер ұйымдармен есеп айырысу Тапсырыс берушінің қызметін ұйымдастыру және функциясын жүзеге асыру қағидаларын (бұдан әрі-қағидалар) бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 19 наурыздағы № 229 бұйрығына сәйкес жүргізіледі.

Тапсырыс беруші мемлекеттік сатып алу веб-порталында орындалған жұмыстардың актілерін қабылдау кезінде «төлем туралы ақпарат» және «актілер» қойындыларында Мердігер ұсынған жұмыстардың сапасын, көлемін, бағасын және құнын авторлық және техникалық қадағалау өкілдерінің растау функционалы болмады (№2 нысан бойынша), бұл орындалған жұмыстар актілерін ресімдеу кезінде техникалық қадағалаудың, авторлық қадағалаудың және мердігер ұйымдар өкілдерінің байланыста болуына әкелді, бұл өз кезегінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне әкеп соғуы мүмкін.

Осыған байланысты, Серіктестік 05.10.2022 жылы Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігіне мемлекеттік сатып алу

веб-порталының функционалына тиісті өзгерістер енгізу мүмкіндігі туралы ұсыныс жолдады.

28.10.2022 жылы Қаржы министрлігінен мемлекеттік сатып алу саласындағы бірыңғай оператор электрондық цифрлық қолтаңба арқылы орындалған жұмыстардың электрондық актісін растау үшін өнім берушінің авторлық қадағалау өкілін қосу (қажет болған жағдайда) бөлігінде мемлекеттік сатып алу веб-порталының функционалын пысықтауды жүзеге асырғаны туралы жауап алынды.

Осылайша, мемлекеттік сатып алу веб-порталында жеткізуші электрондық цифрлық қолтаңба арқылы орындалған жұмыстардың электрондық актісін растау үшін авторлық қадағалау өкілін қосу (қажет болған жағдайда) бөлігінде функционал іске асырылды.

Жүргізілген ішкі талдау барысында жұмыс тобы Серіктестіктің құрылыс саласындағы қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтаған жоқ («Сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» ҚР Заңы, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласында инжинирингтік қызметтер көрсету қағидалары).

Тікелей шарт жасасу арқылы бір көзден алу тәсілімен мемлекеттік сатып алу тікелей тауар өндірушілермен сатып алынатын тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің мемлекеттік сатып алу порталында бекітілген тізбесі негізінде жүргізіледі. Белгілі бір тауарлар мен қызметтер болмаған жағдайда конкурс немесе баға ұсынысын сұрау жүргізіледі.

Серіктестік бір көзден алу тәсілімен мемлекеттік сатып алу шартын жасасу үшін мынандай негіздер бойынша қолданады:

- 39-баптың 3-тармағы. сатып алынатын тауарларға, көрсетілетін қызметтерге қатысты айрықша құқықтарға ие тұлғадан зияткерлік меншік объектілері болып табылатын тауарларды, көрсетілетін қызметтерді, сондай-ақ жоба алдындағы немесе жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеген тұлғадан осы жоба алдындағы немесе жобалау-сметалық құжаттаманы түзету жөніндегі жұмыстарды сатып алу;

Осы норма бойынша талданатын кезеңде барлығы 3 шарт жасалды.

- 39-баптың 3-тармағының 36 тармақшасы. Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған адамнан тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

Осы норма бойынша талданатын кезеңде барлығы 19 шарт жасалды.

39-баптың 3-тармағының 48-тармағы. Күрделі құрылыс объектілерінің жобалық құжаттамасын әзірлеуді авторлық қадағалау, тиісті авторлардың күрделі құрылыс объектілерін салуды, реконструкциялауды және күрделі жөндеуді авторлық қадағалау жөніндегі қызметтерді сатып ал.

Осы норма бойынша талданатын кезеңде барлығы 3 шарт жасалды.

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес тауарлар OMarket арқылы сатып алынады, жүйенің өзі жеткізушіні анықтайды, сондықтан сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне негіз жоқ.

Жүргізілген ішкі талдау барысында жұмыс тобы мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру мәселелерінде Серіктестіктің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтаған жоқ («Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР Заңы, Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидалары).

3-міндет: персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

1. Серіктестіктің Құрылымы

Серіктестіктің құрылымы алты бөлімнен тұрады:

1. Бухгалтерия;
2. Жоспарлау-экономикалық бөлімі;
3. Заң бөлімі;
4. Сату және халықпен жұмыс бөлімі;
5. Мемлекеттік сатып алу бөлімі;
6. Өндірістік-техникалық бөлім.

Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің функциялары бөлімдер туралы тиісті ережелермен реттеледі. Функциялар мен міндеттердің қайталануы, сондай-ақ Серіктестік бөлімдерінің қызметі арасындағы қайшылықтар анықталған жоқ.

2022 жылғы 1 мамырдан 2023 жылғы 1 мамырға дейінгі кезеңге талдау жүргізу кезіндегі 30.04.2023ж. нақты сан - 40 бірлік.

Бұл ретте, басшылық құрамның саны – 4 бірлік, басшы емес құрамның саны – 29 бірлік, өндірістік персонал - 7 бірлік.

Командалық қозғалысқа байланысты өзгеріштік анықталмады.

2022 жылғы 1 мамырдан 2023 жылғы 1 мамырға дейін жұмыстан босатудың 5 (бес) фактісі тіркелді (өз еркімен).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде Серіктестік қызметкерлерін заңсыз жұмыстан шығару анықталған жоқ.

Қызметкерлердің жеке істері, оның ішінде біліктілік (дипломдар) беріле отырып, жоғары не кәсіптік және техникалық білімінің бар екендігін куәландыратын құжаттар тексерілді, оның барысында барлық қызметкерлердің тиісті салалардың уәкілетті органдарының нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген біліктілік талаптарына сәйкес келетіндігі анықталды.

Қызметкерлердің жеке істерінде Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу Комитетінің ақпараттық-анықтамалық есебіне сәйкес соттылығының жоқтығы туралы анықтамалар бар екені анықталды.

Сотталмағандығы туралы анықтамаларға сәйкес Серіктестік қызметкерлерінің ешқайсысында қылмыстық істері үшін соттылығы немесе өтелмеген соттылығы жоқ, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жауаптылыққа тарту туралы мәліметтер жоқ.

Талданған кезеңде Серіктестіктің 2 қызметкері біліктілікті арттыру курстарында оқудан өтті.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тәртіптік жауапкершілікке тартылған және осы кезеңде теріс себептермен жұмыстан шығарылған жоқ.

Серіктестіктің барлық қызметкерлері «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңын мүлтіксіз сақтайды, кәсіпорын қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алуға, сондай-ақ Серіктестік қызметінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы қолданудың тиімділігін арттыруға бағытталған жұмыстар үнемі жүргізіледі.

4-міндет. Мүдделер қақтығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Серіктестіктің қызметін зерделеу кезінде мүдделер қақтығысының болуына талдау жүргізіледі.

Жақын туыстарының, жұбайларының, жекжаттарының қызметтік міндеттерін орындау кезінде тікелей бағыныста болу фактісі анықталған жоқ. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңының 14-бабының талаптарын бұзу қарастырылмайды.

Серіктестікте Бас директордың 15.06.2022 жылғы № 33-вн бұйрығымен Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің мүдделері қақтығысын реттеу ережесі бекітілді. Қызметкерлер ережелермен қол қою арқылы танысты.

Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманы бұзу қарастырылмайды, мүдделер қақтығысы анықталған жоқ.

5-міндет. Мемлекеттік қызмет көрсетумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Серіктестік Мемлекеттік қызмет көрсетпейді.

6-міндет. Рұқсат беру функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Серіктестік рұқсат беру және бақылау-қадағалау функцияларын жүзеге асырмайды.

7-міндет. Бақылау функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Серіктестік бақылау функцияларын жүзеге асырмайды.

8-міндет. Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің орынбасары-Қаржы министрінің 2023 жылғы 1 наурыздағы №225 Бұйрығымен ҚР Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы №648 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына өзгерістер енгізілгеннен кейін Серіктестік ағымдағы қаржы жылында жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарттар болған жағдайда әлеуетті өнім берушінің баға ұсынысына әсер ететін қосымша теріс өлшемдер бойынша ҚР Қаржы министрлігіне сұрау салуды жолдады. Осы өлшемді қолдану негіздемесінде әзірлеуші нарықты монополиясыздандыру және ірі компаниялардың, мемлекеттік сатып алу жеңімпаздарының, көлемдерді қосалқы мердігерлікке беру, шағын және орта бизнесті дамытуды ынталандыру жөніндегі қызметінің жолын кесу қажеттігін көрсетті.

Бұл өлшемді теріс мәнмен қолдану келесі факторларға байланысты тапсырыс берушілердің қызметіне кері әсерін тигізетіні атап өтілді.

Серіктестіктің сұрау салуында әзірлеушіге енгізілетін түзетулер www.goszakup.kz порталында көрсетілетін шарттарды ескеруге мүмкіндік беретіні көрсетілген. Бұл ретте **көрсетілген порталда ұлттық басқарушы холдингтерге, ұлттық компанияларға және олармен үлестес заңды тұлғаларға, сондай-ақ жеке инвесторларға жататын тапсырыс берушілермен жасасқан шарттар көрсетілмейді.** Нәтижесінде бұл түзету мемлекеттік сатып алудың адал қатысушыларына шартты жеңілдікті төмендетуге мүмкіндік береді және оларды мемлекеттік сатып алу порталында көрсетілмейтін шарттар мен шарттар бойынша орындалмаған міндеттемелердің массасы болуы әбден мүмкін әлеуетті өнім берушілермен тең емес шарттарға қояды. Бұл жағдайда әлеуетті өнім берушілердің мемлекеттік сатып алу жөніндегі шарттарды орындамауына байланысты тапсырыс берушінің тәуекелдері ұлғаяды, өйткені теріс мәnnің көмегімен конкурстардың жеңімпаздары порталда көрсетілмейтін бірнеше жасалған шарттары бар әлеуетті өнім берушілерді анықтай алады. Шартты жеңілдікті қалыптастыру жұмыс тәжірибесіне байланысты екенін ескере отырып, теріс мәнді қолдану нақты жұмыс тәжірибесі бар адал әлеуетті өнім берушілердің «артықшылықтарын» едәуір дәрежеде теңестіруге және қызметі мемлекеттік сатып алу порталында көрсетілмейтін өнім берушілердің мемлекеттік тапсырыстарды алуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, Серіктестік өз сұрауында ұйымдастырушының нұсқаулығында көзделген теріс мәнді қолдану механизміне назар аударуды сұрады. Осылайша, теріс мән «әрекет етеді», «тіркеуге жіберуге дайын» және «қосымша келісім жасалды» белгілері бар ҚМЖ шарттары бойынша қалыптасады. Сонымен қатар, ҚМЖ шарттары жұмыстарды орындау ұқсастығы бойынша бөлінбейді. Осылайша, техникалық жағынан күрделі тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы объектілерді салуға арналған конкурса қатысатын әлеуетті өнім берушілерде жұмыс тәжірибесі бойынша шартты жеңілдік бұрын орындалған жұмыстардың ұқсастығын ескере отырып қалыптастырылатын болады, ал күрделі және ағымдағы жөндеулерді, техникалық жағынан күрделі болып табылмайтын желілер мен объектілерді

салуды және т.б. қоса алғанда, ҚМЖ-ның барлық шарттары бойынша теріс мән қалыптастырылатын болады. Бұл жағдай мемлекеттік сатып алу бойынша конкурстарға қатысушылар үшін тең емес жағдайлар туғызады, адал өнім берушілердің мемлекеттік сатып алуға қатысудан кетуіне әкеп соғады, өйткені порталда жұмыс тәжірибесі неғұрлым көп болса, өнім берушінің шартты бағасына әсер ететін теріс мән соғұрлым көп болады. Сондай-ақ, аталған тетік техникалық жағынан күрделі емес жұмыстарды орындауға бұрын бюджеті төмен шарттар жасасқан шағын және орта бизнес субъектілеріне үлкен дәрежеде кедергі келтіретіні атап өтілді, қымбат объектілерді салуға арналған конкурсқа қатысқан кезде порталда шарттардың болуына байланысты шартты жеңілдіктер аз болады.

Сондай-ақ, Серіктестік енгізілген өзгерістер жеке тапсырыс берушілермен жұмыс тәжірибесі бар және мемлекеттік сатып алу бойынша жұмыс тәжірибесі жоқ әлеуетті өнім берушілерге артықшылық беретініне назар аударуды сұрады, бұл кейіннен жосықсыз қатысушылар тізбесін едәуір кеңейте отырып, шарттардың орындалуын жаппай бұзуға әкелуі мүмкін.

Осыны ескере отырып, серіктестіктің сұрау салуында теріс мән бойынша енгізілген өзгерістер әлеуетті өнім берушілер үшін тең мүмкіндіктер беру және мемлекеттік қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсау туралы Мемлекеттік сатып алу жөніндегі заңнаманың негізгі қағидаттарына қайшы келетіні көрсетілген.

14.04.2023 жылы ҚР Қаржы министрлігінен конкурстық баға ұсынысына әсер ететін өлшем теріс мәндер түрінде мемлекеттік сатып алуды шағын, орта және ірі бизнес субъектілері арасында табиғи түрде бөлуге мүмкіндік беретіні туралы жауап алынды.

Бұл ретте, мысалы, ірі кәсіпкерлік субъектісіне жататын әлеуетті өнім берушілер өз мүмкіндіктеріне *(жұмыс тәжірибесінің болуы, қаржылық тұрақтылық көрсеткіштері және т.б.)* сүйене отырып, сатып алуға қатысуды алдын ала жоспарлайтын болады.

Бұл тәсіл шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің дамуына мүмкіндік бермей, барлық мемлекеттік сатып алуға қатысатын жекелеген ірі компаниялардың бүгінгі таңда қалыптасқан монополиялық жағдайын алып тастауға мүмкіндік береді.

Бұдан басқа, ҚР ҚМ Ұлттық әл-ауқат қоры мен ұлттық әл-ауқат қоры ұйымдарын қоспағанда, квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерінің сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына жоғарыда көрсетілген өлшемшарттарды енгізу мәселесі пысықталып жатқанын атап өтті.

Серіктестікке келіп түсетін өтініштерді қарау бойынша жұмыс Қазақстан Республикасының 29.07.2020 жылғы Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне қатаң сәйкес жүргізіледі.

Талдау жүргізу кезінде 2022 жылғы 1 мамырдан бастап 2023 жылғы 1 мамырға дейін Серіктестікке жеке тұлғалардан 512 хат және 115 өтініш келіп түсті.

Серіктестіктің атына келіп түскен жеке және заңды тұлғалардың барлық өтініштері уақтылы тіркеледі, өңделеді, орындалады және бақыланады. Барлық өтініштер бойынша жауаптар уақтылы беріледі, қойылған сұрақтарға түсініктемелер беріледі.

«Қалалық мониторинг және жедел ден қою орталығы» МКК (iKomek қызметі) және e.Otinish арқылы келіп түсетін өтініштерді пысықтау бойынша жұмыс жүргізілуде.

Серіктестік жұмысының барлық кезеңінде азаматтардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманы орындауға байланысты Серіктестік басшылығының әрекеттеріне шағым түскен жоқ.

Азаматтарды қабылдау белгіленген регламентке сәйкес бекітілген кесте бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

Жүргізілген ішкі талдау барысында жұмыс тобы Серіктестіктің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтаған жоқ.

9-міндет. Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Бухгалтерлік есепті жоспарлауды ұйымдастыру

Бухгалтерлік есеп бөлімінің негізгі міндеті бухгалтерлік есепті ұйымдастыру, Серіктестіктің қаржылық жағдайы туралы толық және сенімді ақпаратты қалыптастыру болып табылады. «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234 Заңымен, ҚЕХС стандарттарымен, салық және есеп саясатымен реттеледі. 2022 жылғы қаржылық есептілікке аудит жүргізілді.

Бюджет қаражатын пайдалану заңнамаға сәйкес қатаң сақталады, бюджет қаражатын пайдаланудың тиімділігін бақылау тұрақты жүзеге асырылады, сондай-ақ бюджет қаражатын жоспарлау, негізгі қаражаттың, тауарлық-материалдық құндылықтардың сақталуы мен есептен шығарылуы, бухгалтерлік есеп пен есептіліктің жай-күйі бойынша қолданыстағы заңнаманың және ҚР басқа да құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігіне бақылау жүргізіледі. Салық міндеттемесін орындау үшін тоқсан сайын Серіктестіктің қызметіне байланысты салық есептері тапсырылады. Бухгалтерия салық міндеттемесінің, әлеуметтік төлемдерді есептеу, ұстап қалу және аудару жөніндегі міндеттердің орындалуын есепке алуды жүргізеді. Ай сайын жалақы бойынша міндетті салықтар есептеледі және аударылады.

Бөлімнің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау бөлім қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің анықталмағанын көрсетті.

Жоспарлау-экономикалық бөлім Серіктестік қызметіндегі шығындар мен кірістерді жоспарлаумен, бағдарламаларды әзірлеуді, экономикалық дамудың перспективалық және қысқа мерзімді болжамдарын ұйымдастырумен айналысады. Жасалған шарттарға сәйкес Серіктестіктің барлық қызмет түрлері бойынша ағымдағы жоспарларының жобаларын, сондай-ақ оларға негіздемелер мен есептеулерді дайындайды. Жоспарлы

тапсырмаларды Серіктестік бөлімшелеріне жеткізуді қамтамасыз етеді. Бухгалтериямен бірлесіп өндірістік-шаруашылық қызметтің нәтижелерін есепке алу және талдау жөніндегі жұмысты әдістемелік басқаруды және ұйымдастыруды, ұтымды есепке алу құжаттамасын әзірлеуді жүзеге асырады.

Серіктестік бюджетін жоспарлау Мемлекет бақылайтын акционерлік қоғамдар мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің, мемлекеттік кәсіпорындардың даму жоспарларын әзірлеу, бекіту, олардың іске асырылуын мониторингілеу және бағалау, сондай-ақ олардың орындалуы жөніндегі есептерді әзірлеу және ұсыну қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2019 жылғы 14 ақпандағы № 14 бұйрығымен бекітілген нысандарға сәйкес әзірленетін бес жылдық кезеңге арналған Даму жоспарына (2022-2026 жылдардың ағымдағы кезеңі) сәйкес жүзеге асырылады.

Кәсіпорынның 2022 жылғы қаржы-шаруашылық қызметінің қорытындысы бойынша Серіктестік 110,9 млн.теңге мөлшерінде пайда алды.

Серіктестіктің 2023 жылға арналған Даму жоспарына сәйкес 2023 жылдың қорытындысы бойынша жоспарланған пайда сомасы 78,1 млн.теңгені құрады.

Ағымдағы жылы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 23 қыркүйектегі 2022 жылғы № 736 қаулысымен бекітілген Тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасы және Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 30 мамырдағы № 510-987 қаулысымен бекітілген жанарту бағдарламасы шеңберінде Астана қаласында авариялық (ескірген) тұрғын үй қорын жаңарту жобасын іске асыруға «Занды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру және ұлғайту» 065 бюджеттік бағдарламасы бойынша Серіктестіктің жарғылық капиталын ұлғайтуға 3,0 млрд. теңге мөлшерінде сома бөлінді.

Осыған байланысты, «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» ҚР Заңына сәйкес уәкілетті органды Серіктестіктің құрылтай құжаттарына өзгеріс енгізу туралы хабардар ету қажет.

Тауарларды сатып алу, жұмыстарды орындау және қызметтер көрсету үшін ақы төлеу тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді мемлекеттік сатып алу туралы шарттардың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Серіктестіктің қаржы-шаруашылық қызметіне байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

10-міндет. Жасырын мемлекеттік қызметтерді анықтау.

Серіктестік жасырын қызметтерді көрсетпейді.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде жұмыс тобы мыналарды ұсынады:

1. Серіктестік талдамалық анықтамаға қол қойылған күннен бастап 10 жұмыс күні ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту, соның ішінде Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы № 112 бұйрығымен бекітілген Квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы Үлгілік ережеге сәйкес Іскерлік әдеп кодексін, Комплаенс-қызметтер туралы ережені бекіту, Серіктестіктің жарғылық капиталының ұлғаюына байланысты Серіктестіктің құрылтай құжаттарына өзгерістер енгізу.

2. Серіктестіктің барлық қызметкерлерін Іскерлік әдеп кодексімен қол қою арқылы таныстыруды қамтамасыз ету.

3. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау мәселесін тұрақты негізде ерекше бақылауда ұстау.

4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуды насихаттау жөніндегі жұмысты тұрақты негізде жүргізу, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық үшін алғышарттар тугызатын қайшылықтарды, олқылықтарды, қайшылықтарды жою тұрғысынан Серіктестік қызметі бойынша заңнамаға талдау жүргізу қажет.

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы
комплаенс-қызметінің жауапты қызметкері**

Касен Б.К.

Жұмыс тобының мүшелері:

Чайка Е.Ю.

Акильбеков Б.А.

Макаева Н.В.

Абенов А.А.